

Załącznik
do uchwały Nr LXXI/1603/2019
Zarządu Województwa Lubelskiego
z dnia 11 września 2019 r.

**Raport z Monitoringu i Ewaluacji
Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020
za rok 2018**

Lublin, sierpień 2019 r.

SPIS TREŚCI:

	Strona
Wstęp	4
I. Metodologia monitoringu i ewaluacji Programu	5
II. Realizacja działań Programu w 2018 r.	6
III. Realizacja wskaźników Programu w 2018 r.	11
IV. Wnioski i rekomendacje	13
V. Podsumowanie	15
Tabela. Opis działań podejmowanych w 2018 r. w związku z realizacją Programu na lata 2017-2020.	16

Spis skrótów

KPPPwR	Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020
NGO	Sektor pozarządowy
ROPS w Lublinie	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie
WPPPwR	Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020
ZI	Zespół Interdyscyplinarny
PIK	Punkt Informacyjno-Konsultacyjny
MRPiPS	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
CAS	Centralna Aplikacja Statystyczna
PARPA	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

WSTĘP

Problem przemocy w rodzinie należy do tematów drażliwych, dotyczących najbardziej osobistej i intymnej sfery człowieka. W literaturze przedmiotu funkcjonują różnorodne określenia i definicje problemu przemocy w rodzinie. Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z późn.zm.) „[...] należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt 1¹, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Przemoc może przybierać różne formy, najczęściej spotykane to przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, ekonomiczna oraz zaniedbania.

Skalę problemu przemocy w rodzinie na terenie województwa lubelskiego trudno jest określić. Zdecydowanie najważniejszą trudnością w diagnozowaniu zjawiska przemocy w rodzinie jest uzyskanie wiarygodnych danych, przede wszystkim z uwagi na fakt, iż niejednokrotnie jest to zjawisko ukryte, a osoby doświadczające przemocy nie szukają pomocy instytucjonalnej. W sytuacjach gdy osoby doświadczające przemocy decydują się na ujawnienie tego faktu przeżywają zagrożenie i strach, niezależnie od rodzaju i formy stosowanej przemocy. Ocena zakresu i skutków doznanych krzywd jest zazwyczaj subiektywna, a problem jest minimalizowany bądź wyolbrzymiany. Jest to jeden z powodów wieloaspektowości problemu przemocy w rodzinie, a pomoc osobom doświadczającym przemocy wymaga podejmowania działań interdyscyplinarnych obejmujących między innymi wsparcie psychologiczne, prawne, medyczne i socjalne.

Zgodnie z ww. ustawą, art.6 ust.6 pkt 1 do zadań własnych samorządu województwa należy w szczególności opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 (WPPPwR) został przyjęty przez Sejmik Województwa Lubelskiego uchwałą Nr XXV/361/2016 z dnia 30 grudnia 2016 r. Program został opracowany przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie (ROPS w Lublinie) przy współudziale ekspertów zewnętrznych.

Celem strategicznym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie województwa lubelskiego. Program realizuje ponadto zapisy Strategii Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020 w obszarze „Wsparcie dziecka i rodziny”, a także zapisy wojewódzkich dokumentów strategicznych,

¹ Dotyczy członków rodziny - należy przez to rozumieć osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2018 r., poz. 1987, z późn. zm.), a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą

tj. Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020.

Niniejszy raport z monitoringu i ewaluacji zawiera następujące części: przedstawienie metodologii raportu, opis działań podejmowanych przy realizacji kierunków Programu, zestawienie liczbowe poszczególnych wskaźników Programu wraz z ich opisem, a także wnioski i rekomendacje wynikające z monitoringu.

I. Metodologia monitoringu i ewaluacji Programu.

Zgodnie z zapisami Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 za nadzór i kontrolę nad realizacją zadań finansowanych ze środków publicznych Województwa Lubelskiego odpowiada Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. Monitorowanie i ewaluacja celów Programu jest procesem systematycznego zbierania informacji o efektach wdrażania zadań przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie. Niniejszy raport został opracowany na podstawie danych własnych ROPS w Lublinie. Na potrzeby niniejszego opracowania przyjmujemy następujące definicje monitoringu i ewaluacji:

„Monitoring – proces sprawdzania postępu osiągania założonych rezultatów przedsięwzięcia. Monitoring wykorzystuje analizę danych ilościowych i jest prowadzony w sposób ciągły podczas trwania całego przedsięwzięcia.

Ewaluacja – polega na analizie prowadzonych działań, której fundamentem jest ocena ich jakości i efektów w oparciu o określone kryteria. W procesie ewaluacji poszukiwane są odpowiedzi o przyczyny osiągniętych rezultatów (sukcesów i porażek).”² Rok 2018 to drugi rok trwania WPPPwR. W związku z powyższym w niniejszym opracowaniu przeprowadzono coroczną ewaluację okresową³ na etapie realizacji programu. Jest to o tyle ważne, że pozwala ocenić stopień wykonania założonych celów oraz zidentyfikować czynniki, które mogą mieć wpływ na osiągnięty stan. Ten rodzaj ewaluacji pozwala na wprowadzanie odpowiednich modyfikacji, a tym samym umożliwia usprawnienie programu przed jego zakończeniem.

Raport zawiera analizę przyczyn, a także kontekstu, w jakim realizowany był Program.

² Ewaluacja gminnych i powiatowych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poradnik, ROPS w Krakowie, Kraków 2015.

³ j.w.

II. Realizacja działań Programu w 2018 r.

W Programie określono obszary, kierunki, działania oraz wskaźniki. Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono opis realizacji obszarów i kierunków Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2018 r.

Realizacja Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 w 2018 r.

Kierunek	Obszar	Realizacja w 2018 r. TAK/NIE
Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna.		
Kierunek 1.1.	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa na temat zjawiska przemocy w rodzinie	NIE
Kierunek 1.2.	Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie	TAK
Kierunek 1.3.	Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	TAK
Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.		
Kierunek 2.1.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	TAK
Kierunek 2.2.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.	TAK
Obszar 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie		
Kierunek 3.1.	Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie.	NIE /TAK
Obszar 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		

Kierunek 4.1.	Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	TAK
Kierunek 4.2.	Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	TAK
Kierunek 4.3.	Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	TAK

Źródło: opracowanie własne ROPS w Lublinie

Plan realizacji Programu nie zakłada konieczności realizacji wszystkich kierunków i działań w każdym roku. W prezentowanym okresie realizowano działania edukacyjne, szkoleniowe oraz kontynuowano współpracę z organizacjami pozarządowymi realizującymi działania w przedmiotowym temacie. Realizacja kierunku 1.1. Poszerzanie wiedzy ogółu społeczeństwa na temat zjawiska przemocy w rodzinie, oraz działania 1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa (...), została zaplanowana na 2019 rok.

W dalszej części raportu zaprezentowano monitoring realizacji kierunków i działań Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2018 r. (patrz Tabela: Opis działań podejmowanych w 2018 r. w związku z realizacją Programu na lata 2017-2020).

W ramach Obszaru 1. **Profilaktyka i edukacja społeczna** ROPS w Lublinie podejmował inicjatywy zmierzające do wzrostu poziomu wiedzy społeczeństwa w kwestii możliwości uzyskania pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dostępnych kampanii społecznych. Drugim filarem działań była realizacja programów przeciwdziałania przemocy na terenie województwa lubelskiego. W ramach tego obszaru określono kierunki pracy. Poniżej przedstawiono analizę realizacji działań podejmowanych w ramach poszczególnych kierunków.

Kierunek 1.2. **Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie**, ROPS w Lublinie realizował głównie poprzez działania informacyjne w zakresie ogólnopolskich lub regionalnych kampanii społecznych (patrz patrz Tabela: Opis działań podejmowanych w 2018 r. w związku z realizacją Programu na lata 2017-2020, działanie 1.2.1. w załączniku). W 2018 r. zamieszczono informacje na stronie internetowej ROPS w Lublinie nt. kampanii Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem.

Kierunek 1.3. **Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.** W realizacji tego kierunku ROPS w Lublinie koncentrował się głównie na działaniach sprawozdawczych na szczeblu wojewódzkim lub krajowym. Do podstawowych obowiązków sprawozdawczych należy coroczne sporządzenie Raportu z przeprowadzonych szkoleń dla pracowników pierwszego kontaktu z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz sprawozdania z Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (KPPPwR) za okres od stycznia do grudnia danego roku. Zadanie to zostało zrealizowane. W ramach monitoringu sporządzono Raport z Monitoringu i Ewaluacji WPPPwR na lata 2017-2020 za 2017 r. Na stronie internetowej ROPS w Lublinie udostępniono raport pn.: Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy.

Prowadzone były również działania w zakresie wsparcia realizacji programów profilaktycznych. Ogłoszono otwarty konkurs ofert na wspieranie realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i profilaktyki w zakresie HIV/AIDS oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018 r. Podpisano łącznie 5 umów z organizacjami pozarządowymi w zakresie działań profilaktycznych. W ramach zadania I. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Podzadanie 5. Wspieranie programów i/lub pomocy psychologicznej i/lub terapeutycznej i/lub samopomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych, podpisano 1 umowę nr DZU.JŁ.422.15.2018. Stowarzyszenie „Kontakt” ul. Skierki 12, 20-601 Lublin, na kwotę 13 490,00 zł. W ramach zadania III. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, podzadanie 2. Działania z zakresu ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – podpisano 3 umowy z organizacjami pozarządowymi, tj.:

- umowa nr DZU.JS.421.6.2018. Stowarzyszenie Integracyjne Winda, ul. Okrzei 4/5 22-300 Krasnystaw, na kwotę 8 680,00 zł,

- umowa nr DZU.JS.421.7.2018. Stowarzyszenie Profilaktyki i Psychoterapii Uzależnień „Pomocni Ludziom”, ul. Fabryczna 6, 23-204 Kraśnik, na kwotę 8 400,00 zł,

- umowa nr DZU.MU.421.9.2018. Towarzystwo Nowa Kuźnia, ul. Samsonowicza 25, 20-485 Lublin, na kwotę 10 000,00 zł.

Zawarto również jedną umowę w zakresie Zadania III. Podzadanie 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie, umowa nr DZU.JS.421.8.2018 z Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”, ul. Abramowicka 2F, 20-442 Lublin, na kwotę 8 000,00 zł.

W obszarze 2. **Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie** zrealizowano wszystkie założone kierunki i działania. ROPS w Lublinie sukcesywnie

publikował na stronie internetowej informacje nt. możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą. Współpracowano w tym zakresie zarówno z instytucjami jak i sektorem pozarządowym. Promowano projekty dedykowane osobom doświadczającym przemocy.

Kierunek 2.1. **Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie** został zrealizowany poprzez upowszechnianie „Informatora o instytucjach działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie lubelskim”. Informator, którego autorem jest ROPS w Lublinie jest dostępny na stronie internetowej ROPS w Lublinie, na której zamieszczono również informacje dotyczące lokalnych dyżurów w ramach akcji Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłaniem oraz baz teleadresowych istniejącej infrastruktury instytucji samorządowych, podmiotów i organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. Informacje te zostały opracowane i przekazane do ROPS w Lublinie przez Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie, podobnie jak informacja o całodobowym telefonie przy Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego, które wpisuje się w realizację kierunku 2.2. **Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie**. ROPS w Lublinie **wspierał działania organizacji udzielających specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie**, w ramach ogłoszonego otwartego konkursu ofert. W 2018 roku ogłoszono 1 konkurs z zakresu m.in. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podpisano łącznie 5 umów z organizacjami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie (patrz kierunek: 1.3.). Wydano również dwie rekomendacje dla organizacji pozarządowych działających w tym obszarze, tj.:

- Stowarzyszenie Wspierania Aktywności „Bona Fides” ul. Niecała 4/5a, 20-080 Lublin.

- Stowarzyszenie „Kontakt” ul. Skierki 12, 20-601 Lublin.

Realizując zapisy Programu w zakresie działania 2.2.3. **Wspieranie i promowanie projektów na rzecz pomocy osobom i/lub rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie** umieszczono na stronie ROPS w Lublinie informacje nt. akcji społecznych i Sieci Pomocy Interdyscyplinarnej.

W **Obszarze 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie**, prace ROPS w Lublinie koncentrowały się na wspieraniu realizacji programów korekcyjno edukacyjnych.

W ramach działania 3.1.1. **Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie**, nie opracowano nowych dokumentów. W roku 2017 opracowano Wojewódzki Program Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, którego integralną częścią jest Załącznik 2. Ramowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – wytyczne. Załącznik ten jest nadal aktualny. Program dostępny jest na stronie internetowej ROPS w Lublinie. W ramach działania 3.1.2. **Wsparcie realizacji ww. programu** było realizowane poprzez organizację pozarządową w ramach otwartego konkursu ofert. Umowa nr DZU.JS.421.8.2918 z Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”, ul. Abramowicka 2F, 20-442 Lublin, na kwotę 8 000,00 zł, dotyczyła osób po odbytych leczeniu alkoholowym, które stosowały przemoc, przebywających w ośrodku należącym do stowarzyszenia. Zadanie polegało na prowadzeniu programu korekcyjno-edukacyjnego, w którym wykorzystywano różne metody pracy, w tym: zajęcia psychoterapeutyczne indywidualne i grupowe, pracę warsztatową. Programem objęto 16 uczestników, w tym 15 ukończyło program.

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to działania dwutorowe, które polegają z jednej strony na realizacji obowiązku informacyjnego a z drugiej na organizowaniu praktycznych kursów, warsztatów, szkoleń dla osób zajmujących się zawodowo przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Pierwszy filar (kierunek 4.1.) to **wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie**. Na stronie internetowej ROPS w Lublinie sukcesywnie zamieszczano informacje na temat aktualnych baz danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa. Zgodnie z kierunkiem 4.2. **Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie** oraz 4.3. **Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie** zorganizowano 2 szkolenia. Pierwsze, pn.: „Przemoc wobec dzieci, praca z dzieckiem i rodziną” zrealizowano w oparciu o wytyczne, dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Celem szkolenia było zwrócenie uwagi na problem przemocy wobec małych dzieci. Wzięło w nim udział 120 uczestników. Szkolenie zostało zrealizowane przez Instytut Szkoleń Biznesowych Mariusz Wiśniewski, ul. Skautów 11 b, 20-055 Lublin. Koszt szkolenia wyniósł 71 760,00 zł, został pokryty ze środków Wojewody Lubelskiego i Województwa Lubelskiego. Drugie – jednodniowe szkolenie pn. „Wczesne wykrywanie syndromu dziecka krzywdzonego – diagnoza i formy pomocy”, w którym uczestniczyło 126 osób, dotyczyło tego samego problemu, ale z punktu widzenia służb, które zajmują się wsparciem osób pokrzywdzonych przemocą. Koszt szkolenia to 20 708,86 zł, który został pokryty ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu: „Blżej rodziny – szkolenia dla kadr systemu

wspierania rodziny i pieczy zastępczej”. Przeprowadziła je firma Psychologiczne Centrum Szkoleniowo-Terapeutyczne ACCEPTUS Iwona Urbańska, ul. Gościńska 5/25, 20-532 Lublin. Jednocześnie w ramach otwartego konkursu ofert zlecono zadanie pn.: Działania z zakresu profilaktyki i edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Złożono 2 oferty na działania edukacyjne dla członków zespołów interdyscyplinarnych oraz dla pracowników Warsztatów Terapii Zajęciowej. Obie oferty zostały odrzucone ze względu na braki formalne. Zadanie nie zostało zrealizowane.

III. Realizacja wskaźników Programu w 2018 r.

Wskaźniki przypisane są do poszczególnych kierunków. W okresie obejmującym monitoring wartości liczbowe dla poszczególnych wskaźników przedstawiają się następująco:

Działanie 1.1.1. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie:

- liczba opracowanych diagnoz – 0

Działanie 1.2.1. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych:

- liczba ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych – 1

Działanie 1.3.1. Opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie:

- liczba opracowanych i realizowanych wojewódzkich programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1

Działanie 1.3.2. Wsparcie realizacji programów profilaktycznych:

- liczba programów objętych wsparciem – 5
- liczba podmiotów realizujących programy objęte wsparciem – 5

Działanie 2.1.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej:

- liczba opracowanych upowszechnionych materiałów informacyjnych – 4
- liczba lokalnych kampanii społecznych – 1

Działanie 2.2.1. Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

- liczba lokalnych telefonów zaufania – 1
- czas dostępności telefonu – 24/7
- liczba rozmów i interwencji – telefon prowadzi Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie

Działanie 2.2.2. Wspieranie działań organizacji udzielających specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie:

- liczba działań objętych wsparciem – 4
- liczba podmiotów realizujących działania objęte wsparciem – 4

Działanie 2.2.3. Wspieranie i promowanie projektów na rzecz pomocy osobom i/lub rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie:

- liczba projektów objętych wsparciem – 2
- liczba podmiotów realizujących projekty objęte wsparciem – 13

Działanie 3.1.1. Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie:

- liczba ramowych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – 0

Działanie 3.1.2. Wspieranie realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i/lub penitencjarnych:

- liczba programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie objętych wsparciem – 1

Działanie 4.1.1. Podejmowanie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie, poprzez:

- utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych,
- nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb:

- umieszczenie i coroczna aktualizacja na stronach internetowych właściwych instytucji bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działanie służb na terenie województwa – 3

Działanie 4.2.1. Organizowanie szkoleń w oparciu o wytyczne, dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych, służby więziennej, innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych:

- liczba szkoleń w województwie – 2
- liczba przeszkolonych osób z każdej ze służb lub podmiotów – 246

Działanie 4.3.1. Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in. superwizji, coachingu, grup wsparcia:

- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego
– 0

IV. Wnioski i rekomendacje.

Kierunek	Wnioski	Rekomendacje
Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna.		
Kierunek 1.1.	Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa na temat zjawiska przemocy w rodzinie, nie był realizowany w tegorocznej edycji Programu	Należy uwzględnić działania w tym zakresie w kolejnych latach trwania Programu
Kierunek 1.2.	<p>Prowadzone działania koncentrują się głównie na przekazywaniu informacji na temat kampanii społecznych i inicjatyw realizowanych przez podmioty na szczeblu krajowym.</p> <p>ROPS w Lublinie podejmował działania zmierzające do aktywnej i planowej polityki edukacyjno-informacyjnej poprzez zlecenie zadań w ramach otwartych konkursów ofert. W ramach konkursów proponowane były zadania związane z podnoszeniem wiedzy i świadomości społecznej, jednak nie przyniosło to pożądanych efektów. Nie wszystkie organizacje posiadają umiejętności w zakresie przygotowania ofert konkursowych. Organizacje pozarządowe nie zawsze były zainteresowane podejmowaniem określonych inicjatyw.</p>	<p>Należy regularnie aktualizować informacje na stronie internetowej, w zakresie bieżących kampanii społecznych.</p> <p>W związku z tym, że zlecane zadania nie zawsze cieszyły się zainteresowaniem podmiotów pozarządowych proponuje się zorganizowanie spotkania lub zebranie informacji od NGO w innej formie, na temat obszarów zainteresowań lub przyczyn braku zainteresowania niektórymi działaniami.</p> <p>Warto rozważyć zainteresowanie mediów promocją tego typu akcji lub wykorzystanie alternatywnych źródeł przekazywania informacji.</p>
Kierunek 1.3.	Program wraz z załącznikami został opracowany zgodnie z wytycznymi formalnymi. Diagnoza została opracowana w oparciu o aktualne wyniki badań instytucji i organizacji w regionie.	Należy kontynuować przyjęte standardy opracowania programu.
Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.		

Kierunek 2.1.	<p>Upowszechniono Informator, dotyczący aktualnej oferty pomocowej, który jest aktualizowany i udostępniony w formie elektronicznej, podobnie jak informacje gromadzone w tym zakresie przez inne podmioty.</p> <p>Wiele organizacji pozarządowych prowadzi punkty informacyjne, jednak nie jest to zadanie systemowe a czasowe zależne od pozyskanych środków. W związku z powyższym, nie są one ujęte w Informatorze.</p>	<p>Należy kontynuować aktualizację Informatora oraz katalogów danych gromadzonych przez inne instytucje.</p> <p>Rekomenduje się systemowe wsparcie NGO w tworzeniu i utrzymaniu punktów informacyjnych.</p>
Kierunek 2.2.	<p>Corocznie ogłaszany jest otwarty konkurs ofert dla organizacji pozarządowych. Do konkursu przystępuje znaczna liczba organizacji, jednak większość ofert dotyczy działalności profilaktyczno-edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.</p>	<p>Pożądane jest wykorzystanie alternatywnych narzędzi dotarcia do wybranych kategorii odbiorców.</p> <p>Należy opracować system zachęt do składania ofert pożądanych z punktu widzenia realizacji Programu.</p> <p>Rekomenduje się poszerzenie zakresu współpracy z podmiotami i organizacjami, które realizują programy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>
Obszar 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie		
Kierunek 3.1	<p>W otwartym konkursie ofert znalazł się zapis dotyczący działań na rzecz osób stosujących przemoc. Szeroki zakres działań na rzecz ofiar przemocy nie jest równoważony propozycjami działań na rzecz sprawców przemocy.</p>	j.w.
Obszar 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie		
Kierunek 4.1.	<p>Na stronach ROPS w Lublinie na bieżąco aktualizowane są informacje w zakresie legislacji, kampanii społecznych, akcji informacyjno-edukacyjnych, infrastruktury pomocowej.</p>	<p>Należy opracować harmonogram szkoleń i konferencji na okres funkcjonowania bieżącego Programu.</p> <p>Należy zabezpieczyć środki finansowe aby w okresie trwania Programu odbyły się min. 2 konferencje.</p> <p>Rekomenduje się zwiększenie atrakcyjności konferencji przez włączenie do programu elementów warsztatowych, lub innych propozycji podnoszących umiejętności praktyczne.</p>
Kierunek 4.2.	<p>Dobrze rozwinięty system podnoszenia kwalifikacji. Rokrocznie realizowane jest min. jedno szkolenie. Ograniczeniem jest wysokość środków przeznaczonych na szkolenia. Opracowane przez MRPIPS standardy szkoleń i kwalifikacji kadry dodatkowo podwyższają te koszty.</p>	<p>Należy opracować harmonogram szkoleń i konferencji na okres funkcjonowania bieżącego Programu.</p> <p>Należy zabezpieczyć środki finansowe aby utrzymać standard w zakresie liczby realizowanych rokrocznie szkoleń.</p>

Kierunek 4.3.	Ograniczeniem dla zlecenia superwizji jest czas pracowników instytucji i NGO wynikający z wykonywania innych obowiązków. Superwizja jest procesem długotrwałym, w związku z czym pracodawcy niechętnie angażują pracowników w tego typu formę szkoleniową. Ograniczeniem jest też wysokość środków przeznaczonych na szkolenia. Opracowane przez MRPiPS standardy szkoleń i kwalifikacji kadry dodatkowo podwyższają te koszty.	Należy opracować harmonogram szkoleń i konferencji na okres funkcjonowania bieżącego Programu. Należy zabezpieczyć środki finansowe aby w okresie trwania Programu odbyły się min. 2 superwizje
---------------	---	--

Źródło: Opracowanie własne ROPS w Lublinie

V. Podsumowanie.

Celem strategicznym Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Województwa Lubelskiego.

W roku 2018 realizowano działania w ramach obowiązujących obszarów strategicznych, dla których określono poszczególne kierunki działania. Na podstawie oceny stopnia ich realizacji przyjęto wnioski i rekomendacje, których wdrożenie w kolejnym roku realizacji Programu winno przyczynić się do wzbogacenia oferty działań programowych i osiągnięcia zakładanych rezultatów.

W ciągu całego roku Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Lublinie konsekwentnie inicjował i realizował działania zmierzające do wzrostu poziomu wiedzy na temat społecznych źródeł powstawania przemocy w rodzinie. Poprawie funkcjonował system informacyjny. Zwiększyła się dostępność do bazy informacyjnej na temat możliwości i form uzyskania pomocy przez osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Realizowano obowiązek sprawozdawczy, udzielano informacji instytucjom i organizacjom działającym w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto ROPS w Lublinie zlecał realizację zadań w ramach ogłaszanych otwartych konkursów ofert. Dzięki temu, wsparciem finansowym objęte zostały organizacje pozarządowe udzielające specjalistycznej pomocy osobom zagrożonym przemocą w rodzinie. Wiele z tych działań koncentrowało się na zaspakajaniu potrzeb osób małoletnich.

W roku 2018 zorganizowane zostały dwa szkolenia, które miały na celu podniesienie kwalifikacji osób pracujących z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie. Jednocześnie podejmowano działania wzmacniające współpracę pomiędzy jednostkami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy rodzinie. ROPS w Lublinie był uczestnikiem spotkań interdyscyplinarnych i szkoleń, podczas których poddawano ocenie zasięg problemu przemocy w rodzinie, w wymiarze lokalnym.

Realizowane w roku 2018 inicjatywy stworzyły pozytywny klimat społecznej akceptacji do wzmacniania działań i wprowadzania rozwiązań mających na celu poprawę sytuacji osób zagrożonych lub dotkniętych problemem przemocy w rodzinie oraz samych sprawców

przemocy. Takie rozumienie problemu postrzegane było na wszystkich szczeblach administracji samorządowej.

W realizacji programu w 2018 r. uwzględniono rekomendacje opracowane w Raporcie Monitoring i Ewaluacja Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020 za 2017 r. Wnioski z ewaluacji okresowej prowadzonej w roku 2017 zostały uwzględnione i sukcesywnie wdrażane.

Tabela: Opis działań podejmowanych w 2018 r. w związku z realizacją Programu na lata 2017-2020

Obszar	Działanie	Kierunek	2018	Opis
Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna.				
	Kierunek 1.1. Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa na temat zjawiska przemocy w rodzinie			
Działanie 1.1.1.	Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie na obszarze województwa, w tym w odniesieniu do gmin, ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie.		NIE	Realizację działania zaplanowano na 2019 rok
	Kierunek 1.2. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie, zmiana postrzegania przez społeczeństwo problemu przemocy w rodzinie			
Działanie 1.2.1.	Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych, które: - obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie, - opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz jednoznacznie wskazują na ich społeczną szkodliwość i społeczno-kulturowe uwarunkowania, - promują metody wychowawcze bez użycia przemocy i informują o zakazie stosowania kar cielesnych wobec dzieci przez osoby sprawujące władzę rodzicielską oraz sprawujące opiekę lub pieczę, - promują działania służące przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w tym ochronę i pomoc dla osób doznających przemocy oraz interwencję wobec osób stosujących przemoc.		TAK	Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem – informacja na stronie internetowej.

	Kierunek 1.3. Realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.		
Działanie 1.3.1	Opracowanie i realizacja wojewódzkiego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ramowego programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.	TAK	Realizacja Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, którego integralną częścią jest Załącznik nr 1. Ramowy Program ochrony dla osób doświadczających przemocy w rodzinie – wytyczne. W ramach realizacji ww. Programów: - sporządzono sprawozdanie resortowe w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) w zakresie realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy, - sporządzono sprawozdanie jednorazowe w CAS Raport z przeprowadzonych szkoleń dla pracowników pierwszego kontaktu w 2017 r., - opracowano Raport z Monitoringu i Ewaluacji WPPPwR na lata 2017-2020 za 2017 rok, - udostępniono raport: Ogólnopolska diagnoza infrastruktury wsparcia dla osób doświadczających przemocy oraz ocena efektywności i skuteczności stosowanych form pomocy.

Działanie 1.3.2.	Wsparcie realizacji programów profilaktycznych	TAK	<p>W dniu 2 lutego 2018 r. ogłoszono otwarty konkurs ofert na wspieranie realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i profilaktyki w zakresie HIV/AIDS oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018 r. zrealizowano następujące działania:</p> <p>1. W ramach zadania I. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Podzadanie 5. Wspieranie programów i/lub pomocy psychologicznej i/lub terapeutycznej i/lub samopomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych, podpisano 1 umowę nr DZU.JŁ.422.15.2018. Stowarzyszenie „Kontakt” ul. Skierki 12, 20-601 Lublin, na kwotę 13 490,00 zł, a w ramach zadania III. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, podzadanie 2. Działania z zakresu ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – podpisano 3 umowy z organizacjami pozarządowymi, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umowa nr DZU.JS.421.6.2018. Stowarzyszenie Integracyjne Winda, ul. Okrzei 4/5 22-300 Krasnystaw, na kwotę 8 680,00 zł, - umowa nr DZU.JS.421.7.2018. Stowarzyszenie Profilaktyki i Psychoterapii Uzależnień „Pomocni Ludziom”, ul. Fabryczna 6, 23-204 Kraśnik, na kwotę 8 400,00 zł, - umowa nr DZU.MU.421.9.2018. Towarzystwo Nowa Kuźnia, ul. Samsonowicza 25, 20-485 Lublin, na kwotę 10 000,00 zł. <p>2. Podpisano również jedną umowę w zakresie Zadania III. Podzadanie 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie podpisano umowę nr DZU.JS.421.8.2018 z Charytatywnym Stowarzyszeniem Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”, ul. Abramowicka 2F, 20-442 Lublin, na kwotę 8 000,00 zł.</p>
------------------	--	-----	---

Obszar 2. Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.			
	Kierunek 2.1. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.		
Działanie 2.1.1.	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania m.in. pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej, rodzinnej.	TAK	1. Na stronie internetowej ROPS w Lublinie zamieszczono informacje na temat: - bezpłatna superwizja dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, członków ZI – organizowana przez Fundację Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej na zlecenie PARPA, - Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przemocą, - baza teleadresowa istniejącej infrastruktury instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, - opracowano i udostępniono na stronie internetowej „Informator o instytucjach działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.”
	Kierunek 2.2. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.		
Działanie 2.2.1.	Tworzenie i zwiększanie zakresu działania oraz dostępności do lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	TAK	W województwie lubelskim działa bezpłatny, całodobowy numer telefonu 987, obsługiwany przez Centrum Informacyjne dla Ofiar Przemoców i Wykroczeń, przy Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego LUW w Lublinie.

Działanie 2.2.2	Wspieranie działań organizacji udzielających specjalistycznej pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.	TAK	<p>1. W dniu 2 lutego 2018 r. Ogłoszono otwarty konkurs ofert na wspieranie realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i profilaktyki w zakresie HIV/AIDS oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018.</p> <p>W ramach zadania I. Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Podzadanie 5. Wspieranie programów i/lub pomocy psychologicznej i/lub terapeutycznej i/lub samopomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach alkoholowych, podpisano 1 umowę:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DZU.JŁ.422.15.2018. Stowarzyszenie „Kontakt” ul. Skierki 12, 20-601 Lublin. <p>W ramach zadania III. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, podzadanie 2. Działania z zakresu ochrony i pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie – podpisano 3 umowy z organizacjami pozarządowymi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DZU.JS.421.6.2018. Stowarzyszenie Integracyjne Winda, ul. Okrzei 4/5 22-300 Krasnystaw, - DZU.JS.421.7.2018. Stowarzyszenie Profilaktyki i Psychoterapii Uzależnień „Pomocni Ludziom”, ul. Fabryczna 6, 23-204 Kraśnik, - DZU.MU.421.9.2018. Towarzystwo Nowa Kuźnia, ul. Samsonowicza 25, 20-485 Lublin. <p>2. Wydano rekomendacje dla:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stowarzyszenia Wspierania Aktywności „Bona Fides” ul. Niecała 4/5a, 20-080 Lublin, - Stowarzyszenia „Kontakt” ul. Skierki 12, 20-601 Lublin.
Działanie 2.2.3	Wspieranie i promowanie projektów na rzecz pomocy osobom i/lub rodzinom doświadczającym przemocy w rodzinie	TAK	<p>Na stronie internetowej ROPS w Lublinie zamieszczono informacje dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przesłpstwem, - Sieci Pomocy Interdyscyplinarnej dla Osób Pokrzywdzonych Przesłpstwem w województwie lubelskim.

Obszar 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie			
	Kierunek 3.1. Realizowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych zmierzających do zaprzestania przemocy w rodzinie.		
Działanie 3.1.1.	Opracowanie ramowych programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	NIE	Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, którego integralną częścią jest Załącznik 2. Ramowy Program oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – wytyczne, został opracowany w 2017 roku.
Działanie 3.1.2	Wspieranie realizacji programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w warunkach wolnościowych i/lub penitencjarnych	TAK	W dniu 2 lutego 2018 r. Ogłoszono otwarty konkurs ofert na wspieranie realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i profilaktyki w zakresie HIV/AIDS oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018. W ramach zadania III. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, podzadanie 3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie, podpisano 1 umowę: - DZU.JS.421.8.2018. Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym Uzależnionym od Alkoholu „Nadzieja”, ul. Abramowicka 2F, 20-442 Lublin.

Obszar 4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie			
	Kierunek 4.1. Wyznaczanie kierunków działań dla podmiotów i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie		
Działanie 4.1.1	<p>Podjęcie działań zmierzających do nawiązania i wzmocnienia współpracy pomiędzy służbami realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w każdym województwie, poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> - utworzenie i aktualizację bazy danych osób nadzorujących lub koordynujących działania poszczególnych służb na poziomie województwa oraz umieszczenie jej na stronach internetowych instytucji wojewódzkich i okręgowych, - nawiązanie współpracy pomiędzy takimi osobami w celu wypracowania wspólnej polityki przeciwdziałania przemocy w rodzinie, - przeprowadzanie interdyscyplinarnych spotkań, konferencji lub szkoleń z udziałem przedstawicieli poszczególnych służb. 	TAK	<p>Na stronie internetowej ROPS w Lublinie zamieszczono informacje dotyczące:</p> <ul style="list-style-type: none"> - działań Sieci Pomocy Interdyscyplinarnej dla Osób Pokrzywdzonych Przepięstwem w Województwie Lubelskim (12 podmiotów), - bazy teleadresowej istniejącej infrastruktury instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie, - „Informatora o instytucjach działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie”.
	Kierunek 4.2. Zwiększanie kompetencji osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		
Działanie 4.2.1.	<p>Organizowanie szkoleń w oparciu o wytyczne, dla osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, w tym przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, sędziów, prokuratorów i kuratorów sądowych, służby więziennej, innych podmiotów mogących być członkami zespołów interdyscyplinarnych/grup roboczych.</p>	TAK	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Przemoc wobec dzieci, praca z dzieckiem i rodziną”. Trzydniowe szkolenie dla 120 uczestników. Celem szkolenia było nabycie przez uczestników praktycznej i teoretycznej wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy wobec dzieci, a także pracy z dzieckiem i rodziną. 2. „Wczesne wykrywanie syndromu dziecka krzywdzonego – diagnoza i formy pomocy”. Jednodniowe szkolenie dla 126 osób. Celem szkolenia było podniesienie kompetencji i kwalifikacji pracowników.

	Kierunek 4.3. Wzmacnianie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.		
Działanie 4.3.1.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie m.in.: superwizji, coachingu, grup wsparcia.	TAK	<p>1. W dniu 2 lutego 2018 r. Ogłoszono otwarty konkurs ofert na wspieranie realizacji zadań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i profilaktyki w zakresie HIV/AIDS oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018 r. W ramach zadania III. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, zaplanowano podzadanie 1. Działania z zakresu profilaktyki i edukacji społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Złożono 2 oferty na działania edukacyjne dla członków ZI oraz dla pracowników Warsztatów Terapii Zajęciowej. Obie oferty zostały odrzucone ze względu na braki formalne. <u>Podzadanie nie zostało zrealizowane.</u></p> <p>2. Na stronie internetowej ROPS w Lublinie zamieszczono informację dotyczącą: - bezpłatnej superwizji dla członków ZI – organizowanej przez Fundację Poznańskie Centrum Profilaktyki Społecznej na zlecenie PARPA</p>

Źródło: Opracowanie własne ROPS w Lublinie.

